LAUSUNTO
22.3.2021

Eduskunnan lakivaliokunta
Asiantuntijalausuntopyyntö esityksestä eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttamisesta (HE 4/2021 vp)

Asiantuntijalausunto HE 4/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttamisesta, erityisesti ehdotetun 5 b §:n mukaiseen rikosrekisteriotteen nähtäväksi pyytämisen harkinnanvaraisuudesta.

HEL 2021-003208

Helsingin kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto.

Suomen suurimpana työnantajana toteamme seuraavaa. Pidämme muutosta perusteltuna lasten suojelemisen näkökulmasta. On erittäin hyvä, että lakimuutoksessa on kaavailu jätettävän yksittäiselle työnantajalle harkintaa sen suhteen, missä tilanteissa rikosrekisteriote voitaisiin jatkossa pyytää myös alle kolmen kuukauden palvelussuhteissa.

Esimerkiksi Helsingin kaupungin peruskouluissa tarvitaan vuosittain noin 5 000–10 000 päivää sijaisia, joissa sijaisuuden kesto on muutamista päivistä muutamiin viikkoihin. Mikäli lausunnon pyytäminen olisi jatkossa työnantajalle aina pakollista, se hidastaisi merkittävästi kaupungin sijaisrekrytointeja sosiaali- ja terveydenhuollossa, varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa aiheuttaen merkittävästi lisää hallinnollista taakkaa. Rikosrekisteriotteen nähtäväksi pyytämisen pakollisuus aiheuttaisi myös käytännön hankaluutta sijaisrekrytoinneissa, sillä sijaisten tulisi hankkia rikosrekisteriote hyvissä ajoin ennen sijaisrekisteriin ilmoittautumista ja ennen työnhaun aloittamista. Vaatimus saattaisi vähentää merkittävästi käytettävissä olevia sijaisia, jolloin velvoite kunnallisten perustehtävien hoitamiseen saattaisi vaarantua.

Kaavailtu lakimuutos jättää esitetyssä muodossaan riittävästi harkintavaltaa sen suhteen, missä tehtävissä rikosrekisteriotteen voisi jatkossa pyytää myös lyhyemmissä sijaisuuksissa. Sen vuoksi pidämme esitystä hyvänä. Samoin kannatamme sitä, että rikosrekisteriotteen pyytämättä jättämistä ei ole sanktioitu, mikäli kaupunki käyttäisi tarkoituksenmukaisuus-harkintaa yksittäisissä rekrytointitilanteissa.

Mikäli lakimuutos toteutuisi ehdotetussa muodossa, tulisimme todennäköisesti laatimaan tarkemmat kaupunkitasoiset ohjeet siitä, mitkä ovat ne tehtävät ja tehtävien kestot, joissa rikosrekisteriotteen pyytäminen myös lyhyemmissä sijaisuuksissa olisi perusteltua. Näin taattaisiin osaltaan lasten suojelemisen intressi sekä työntekijöiden tasapuolinen kohtelu työnhaussa.

Helsingissä 22. päivänä maaliskuuta

Nina Gros
Henkilöstöjohtaja

Eduskunnan lakivaliokunta
Asiantuntijalausuntopyyntö esityksestä eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttamisesta (HE 4/2021 vp)

Helsingin kaupunki